

БЕЛАХВОСЦІКАЎ АЛЯКСАНДР ЯФІМАВІЧ

Месца нараджэння:

в. Альховік, Лёзненскі раён, Віцебская вобласць

Дата нараджэння: 10.08.1914

Дата смерці: 05.05.1943

Месца подзвігу: г. Віцебск

Дата подзвігу: 22.02.1942

Ушанаванне:

г. Віцебск – вуліца, мемарыяльная дошка

У час нямецка-фашысцкай акупацыі адной з першых у г. Віцебску пачала дзейнічаць падпольная група, створаная ў ліпені 1941 года начальнікам прамысловага сектара Віцебскай абласной планавай камісіі камуністам А. Я. Белавосцікавым, які быў пакінуты ў горадзе па рашэнні гаркама КП(б)Б. У групу ўваходзілі сястра Белавосцікава Марыя, І. Ф. Бязбогін, А. П. і В. М. Пахомавы, М. А. Раманенка, Л. І. Хрыпач, А. Д. Шапураў, П. С. Шлякава, К. С. Шчуплікава і інш.

У 1943 годзе А. Белавосцікаў адкрыў бляшаную майстэрню на вуліцы Смаленскай (зараз вуліца Леніна) ў г. Віцебску, якая стала штаб-кватэрай падпольшчыкаў. Члены групы здабывалі ўзрыўчатку, зброю, медыкаменты, вялі разведку, падавалі сігналы ракетамі ў час налётаў на горад савецкай авіяцыі. Патрыёты выратавалі і пераправілі ў партызаны больш за 50 савецкіх ваеннапалонных. Падтрымлівалі сувязь з партызанскай брыгадай імя А. Ф. Данукалава («Аляксея»).

5 мая 1943 года А. Я. Белавосцікаў быў арыштаваны і пасля катаванняў расстраляны. Былі арыштаваны і пакараны В. Аляксандрава, М. Я. Белавосцікава, В. М. Пахомаў, С. Шалаеў і інш. Група працягвала барацьбу пад кіраўніцтвам П. С. Шлякавай (з мая да лістапада 1943 г.).

З мэтай увекавечання памяці пра А. Я. Белавосцікава ў 1968 г. на доме, дзе ён жыў, устаноўлена мемарыяльная дошка. Акрамя таго яго імем названа адна з віцебскіх вуліц, на якой ён жыў (былая 2-я Стадыённая).

ЛІТАРАТУРА

1. **Аляксандр** Яўхімавіч Белахвосцікаў // Памяць : гісторыка-дакументальная хроніка Лёзненскага раёна / рэдкал.: І. П. Шамякін (гал. рэд.) [і інш.] ; маст. Э. Э. Жакевіч. – Мінск, 1992. – С. 129.
2. **Белохвостиков Александр Ефимович** // Их іменамі названы : энцykl. спр. / рэдкал.: И. П. Шамякин (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 1987. – С. 62.
3. **Дарафеенка, М. У.** Мемарыяльная дошка Белахвосцікаву / М. У. Дарафеенка // Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Віцебская вобласць / рэдкал.: С. В. Марцэлеў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск, 1985. – С. 68.
4. **Мезенка, Г. М.** Белахвосцікава вуліца / Г. М. Мезенка // Віцебшчына ў назвах вуліц : манаграфія : у 2 ч. / Г. М. Мезенка. – Віцебск, 2008. – Ч. 2. – С. 16.
5. **Падпольная** група А. Я. Белахвосцікава // Памяць. Віцебск : гісторыка-дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі : у 2 кн. / рэдкал.: Г. П. Пашкоў [і інш.] ; склад. А. І. Мацяюн ; маст. Э. Э. Жакевіч. – Мінск, 2002. – Кн. 1. – С. 480–481.

Белохвостиков Александр Ефимович // Их именами названы : энцикл. спр. / редкол.: И. П. Шамякин (гл. ред.) [и др.]. – Минск, 1987. – С. 62.

БЕЛОХВОСТИКОВ АЛЕКСАНДР ЕФИМОВИЧ (10.8.1914–5.5.1943)

Один из организаторов и руководителей Витебского коммунистического подполья в годы Великой Отечественной войны.

Родился в д. Ольховик Лиозненского р-на Витебской обл. Кандидат в члены КПСС. Окончил Белорусский институт народного хозяйства (1938). Работал начальником промышленного сектора Витебской областной плановой комиссии, внештатным секретарём Октябрьского райкома ЛКСМБ Витебска. В начале войны по решению горкома партии оставлен для организации Витебского коммунистического подполья. В июле 1941 он организовал и возглавил подпольную группу, которая проводила агитационную, разведывательную и диверсионную работу. Открытую им жестяную мастерскую он превратил в явочную «диспетчерскую» подпольщиков. Сюда патриоты приносили советские газеты, листовки, мины, взрывчатку, медикаменты для партизан, обменивались информацией, намечали планы деятельности. Используя информацию группы, советская авиация неоднократно наносила удары по важным военным объектам врага. Особенно большие потери понесли оккупанты в ночь на 22.2.1942, когда подпольщики с помощью осветительных ракет навели советские бомбардировщики на район скопления вражеской военной техники. Вместе с другими подпольщиками схвачен гитлеровцами и после пыток расстрелян.

Именем А. Е. Белохвостикова названа улица в Витебске; на доме, где он жил, установлена мемориальная доска.